

Radiojodihoito osastolla

Indikaatiot

Ablaatiohoito tuhoaa kilpirauhassolukon ja sitä käytetään kilpirauhassyövän hoidossa joko yksinään tai operaation jälkeen.

Kontraindikaatiot

Raskaus on ehdoton vasta-aihe. Imetys on lopetettava.

Hoidon periaate

Kilpirauhanen kerää jodia riippumatta sen ydinfysikaalisesta olomuodosta. Siten radioaktiivinen jodi kertyy kilpirauhaseen samalla tavoin kuin ei-aktiivinen jodi. ^{131}I hajoaa β -hajonnalla lähettäen samalla ympäristöönsä β -säteilyä, jonka kantama biologisessa kudoksessa on vain millimetrejä. Näin β -säteilyn ionisaatio kohdistuu hyvin kilpirauhasen alueelle saaden aikaan toivotun hoitovaikutuksen. Myös kilpirauhaskarsinoomien metastaaseihin kertyy vaihtelevassa määrin jodia verenkierrosta. Mikäli kertymä on riittävän voimakas, voidaan metastaasiin saada riittävästi radioaktiivista jodia kudoksen tuhoutumiseksi.

Potilaan valmistautuminen ennen sairaalaan tuloa

Jodihoitoa edeltävän 2 viikon ajan noudatetaan vähäjodista ruokavaliota. Vähäjodisen ruokavalion noudattaminen jatkuu osastolla toteutetun radiojodihoidon ajan ja päättyy osastolta kotiutumiseen. Tämän ohjeen lopussa on vähäjodisen ruokavalion ohje.

Potilas lopettaa kilpirauhaslääkityksen lääkärin ohjeiden mukaisesti. Potilaalle annetaan kirjallinen ohje (tilaava yksikkö hoitaa). Valmistajan mukaan jodiallergia ei ole este jodihoidon antamiselle, sillä kapselin jodimäärä on niin vähäinen. Lähettävän lääkärin on kuitenkin otettava kantaa hoidon turvallisuuteen, mikäli potilaalla on todettu jodiallergia.

Jodipohjaiset röntgenvarjoaineet (huomioi myös läpivalaisutkimukset) saattavat häiritä hoitoa useita kuukausia.

Merkkiaine ja annos

^{131}I -terapiakapseli, joka tilataan kullekin potilaalle erikseen. Hoidossa käytetty aktiivisuus on 3700 MBq, mutta nykyisin ollaan yhä enemmän siirtymässä 1110 MBq:n käyttöön.

Esivalmistelu sairaalassa

Potilaan on oltava syömättä kaksi tuntia ennen ja jälkeen kapselin antamisen. Jos potilaalla on nielemisvaikeuksia, voi potilas syödä kapselin kanssa esimerkiksi hedelmän tai mehukeittoa.

Säteilyturvallisuus

Säteilyaltistus kohdistuu lähinnä kilpirauhassolukkoon ja mahdollisiin etäpesäkkeisiin. Potilaan efektiivisestä annoksesta voi lukea lisää Fimean [valmisteyhteenvedosta](#).

Vähäjodinen ruokavalio

Radiojodihoidossa radioaktiivinen jodi kertyy jäljelle jääneeseen kilpirauhaskudokseen ja syöpäkudokseen ja tuhoaa ne. Radiojodihoito on ns. täsmäsädehoito, koska radiojodin säteily tuhoaa vain ne solut, joihin jodi on imeytynyt. Ruoan jodi kilpailee radiojodin kanssa imeytymisestä kilpirauhasperäiseen kudokseen. Vähäjodinen ruokavalio parantaa hoidon tehoa.

Vähäjodinen ruokavalio aloitetaan kaksi viikkoa ennen radiojodihoitoa. Radiojodihoidossa ruokavalio jatkuu osastolla toteutetun radiojodihoidon ajan ja päättyy osastolta kotiutumiseen.

Vähäjodisen ruokavalion aikana vältetään jodipitoisten ruokien sekä jodia sisältävien ravintovalmisteiden (esim. merilevävalmisteet), luontaistuotteiden, vitamiinivalmisteiden ja lääkkeiden (esim. jodipitoiset yskänlääkkeet), sekä antiseptisten aineiden (esimerkiksi Betadine) käyttöä. Elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä on yleensä ilmoitettu, jos tuotteen valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa. Jodioitua suolaa ei voi käyttää. Jodioimatonta suolaa (pakkausmerkinnöissä ”suola”) voi käyttää ruokavalion aikana.

Seuraavassa on tarkemmin tietoa vähäjodiseen ruokavalioon soveltuvista sekä ruokavalion aikana vältettävistä ruoka-aineista.

Ruokaryhmä	Valitse näistä	Vältä näitä
Viljavalmisteet	Jauhot, ryynit, hiutaleet, riisi, pasta. Leipä, näkkileipä, myslit, murot, puuro- ja vellijauheet, joiden valmistuksessa ei ole käytetty jodioitua suolaa.	Leipä, näkkileipä ym. viljavalmisteet, joiden valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa
Kasvikset, peruna	Tuoreena, kypsennettynä, pakastettuna	Kasvis- ja perunaruokat (esim. ranskanperunat), joiden valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa
Marjat ja hedelmät	Tuoreena, kypsennettynä, pakastettuna Hillot, marmeladit, marja-/hedelmäkeitot ja -kiisselit	
Maitovalmisteet	Pieni määrä kahvimaitoa on sallittu	Nestemäiset maitovalmisteet (esim. maito, piimä, jogurtti, viili, rahka, ruoanvalmistuskermit jne.) Juustot (myös sulate- ja tuorejuustot)
Kananmuna	Kananmunan valkuainen	Kananmunan keltuainen
Punainen liha, broileri, kalkkuna, kala	Marinoimaton liha, broileri, kalkkuna Leikkeleet ja makkarat, joiden valmistuksessa ei ole käytetty jodioitua suolaa	Suolattu ja savustettu liha, leikkeleet ja makkarat, joiden valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa Kala, äyriäiset
Rasvat	Kasviöljyt, kasvirasvavalmisteet, rasvaseokset, juoksevat kasvirasvavalmisteet eli ns. pullomargariinit	Valio ValSal®-tuotteet
Suola	Jodioimaton suola	Jodioitu suola Elintarvikkeet, joiden valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa
Muut	Maitotuotteita korvaamaan voit käyttää erilaisia kasvipohjaisia (esim. soija, kaura, kookos) juomia, jogurtteja, vanukkaita sekä rahkoja. Tuotemerkkejä ovat esimerkiksi Alpro®, Yosa®, Oatly®, Happy Coco®. Osa tuotteista voi sisältää jodioitua suolaa, joten tarkistathan pakkausmerkinnät tuotteita valitessasi. Juustona voi käyttää maidottomia juustoja (mm. Violife®, Porlamin vege®).	Merilevä Kasvisjuomat (soija, kaura, manteli jne.), jotka on täydennetty jodilla Vitamiinivalmisteet ja yskänlääkkeet, jotka sisältävät jodia Suolatut tuotteet (esim. perunastut, suolatut pähkinät, kastikejauheet, liemikuutiot, mausteet ja -kastikkeet), joiden valmistuksessa on käytetty jodioitua suolaa.

Yhteystiedot

Isotooppilääketiede ja PET

Satasairaala, A-rakennus, 0. kerros

puhelin 050 473 5259

maanantaista perjantaihin kello 7.00–15.00

SataDiag

[SataDiagin verkkosivut löytyvät osoitteesta www.satadiag.fi](http://www.satadiag.fi)